

УДК 65.014

М. Данильченко

(Тернопільський національний економічний університет)

АНАЛІЗ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ

Теоретико-методологічна обґрунтованість стратегій управління вартістю визначає необхідність використання широкого спектру методичних прийомів, які за своєю природою потребують поєднання різноманітних елементів, причому таке поєднання має створювати умови для досягнення не лише короткострокових, а насамперед, довгострокових цілей; а також дозволяє здійснити вибір таких форм і методів управлінського впливу, що застосовуються у стратегічному управлінні, які були б адекватними внутрішньому та зовнішньому середовищу організації у всій його складності та перспективам розвитку.

Недоліки застосування традиційних методологічних підходів до дослідження стратегій управління вартістю наступні. Перша - складність і малодоступність для практичного застосування самих методик, для яких характерні абстрактність, академічність, і, головне, відрив теорії від того, чим вона повинна завершуватись у бізнесі - від фінансово-господарських результатів діяльності підприємства. Друга - велика різноманітність поглядів і підходів, які призводять до розпливчатості, неоднозначності, а іноді - просто плутанини в смисловому значенні окремих термінів. Несприйняття абстрактно сформульованих принципів і методів стратегічного управління з практичної точки зору зумовлена, перш за все, складністю самої проблеми. Динамічно розвиваючі підприємства мають істотні відмінності у продуктах, товарах, ринках, за галуззю та умовами конкуренції, специфічними особливостями виробництва тощо. Варіантів економічного розвитку підприємства існує незліченна безліч. Насправді ж у господарській практиці для конкретного підприємства на певному етапі життєвого циклу набір таких, реально можливих варіантів, обмежений.

Так, існуючі підходи до підвищення ефективності стратегій (загальне управління, децентралізація, безперервне удосконалення тощо) зазнали невдач внаслідок відсутності чітких цільових нормативів ефективності або невідповідності між ними та завданням створення вартості для акціонерів. Так, в сучасній корпоративній практиці українських підприємств існують практичні проблеми управління вартістю, що зумовлюють важливість виявлення нових методологічних підходів і дозволяють більшою мірою зважати на специфіку формування стратегії управління вартістю.

Окрім того, існуючі методики оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства дозволяють охарактеризувати вартість підприємства на тактичному рівні. Сьогодні питання розроблення методики оцінки вартості та її критеріїв опрацьовані лише частково, носять несистематизований, іноді суперечливий характер. Стандартів же оцінки, як єдиної методики, не існує, оскільки практично кожна консалтингова компанія в Україні та на Заході володіє власними унікальними методиками оцінки, вибір яких залежить від цілей конкретного підприємства. Як відомо, в Україні не існує розвинутого ринку акцій, відповідно, традиційні способи оцінки бізнесу не можуть бути використані. Виходячи з цього, українські підприємства не володіють адаптованими способами оцінки бізнесу, маючи в наявності всього три стандартні підходи: дисконтування грошових потоків, порівняння з аналогами, визначення вартості чистих доходів. Методики, що пропонують одну зважену оцінку вартості підприємства, як правило, використовуються виключно для цілей продажу бізнесу, що не розглядає вартість з позицій формування стратегії і ухвалення управлінських рішень.